

Prameny a literatura

Archivní prameny

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc
Fond Univerzita Olomouc (1576) 1640–1950

Státní okresní archiv Olomouc
Fond Archiv města Olomouce, Registratura 1786–1873

Moravský zemský archiv v Brně
Fond Gubernium B 2

Österreichisches Staatsarchiv Wien, Allgemeines Verwaltungsarchiv
Studien-Hofkommission, 1792–1847
Ministerium für Kultus und Unterricht, Allgemeine Reihe
Unterricht – Präsidial
Unterricht – Allgemein

Tištěné prameny

Allgemeines Reichs-Gesetz-und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich. Wien 1849–1852.

Feigerle, Ignaz: *Die Restaurationsfeyer der Allerhöchst Sr. k. k. Majestät allergnädigsten Kaisers und Königs, Franz des Ersten Nahmen führenden Universität zu Olmütz, wie sie am 11. Februar 1828 begangen worden und deren Veranlassung.* Olomouc 1828.

Personalstand des k. k. Lyceums zu Olmütz. Olomouc 1815–1827.

Personalstand der k. k. Franzens-Universität zu Olmütz. Olomouc 1828, 1829–1846, 1855.

Reichs-Gesetz-Blatt für das Kaiserthum Oesterreich, Jahrgang 1855.

Noviny

Die neue Zeit

Holomoucké noviny

Moravia

Týdenník. Listy ponaučné a zábavné

Vychovatelské listy

Literatura

Adamovich, Karl: Hochschulverwaltung und Universitäten.
In: Loebenstein, Egon (ed.): *100 Jahre Unterrichtsministerium 1848–1948.*
Wien 1948, s. 43–52.

Aichner, Christof – Mazohl, Brigitte (Hg.): *Die Thun-Hohenstein'schen
Universitätsreformen 1849–1860. Konzeption – Umsetzung –
Nachwirkungen.* Böhlau Verlag Wien, Köln, Weimar 2017.

Bartocha, Josef: *Čeština na bývalé univerzitě a stavovské akademii
v Olomouci: účinek obou ústavů na obrození naše v Olomouci
a na Moravě.* Olomouc 1905.

Bartocha, Josef: Boj o suppleturu české řeči a literatury r. 1848–1849
na bývalé univerzitě v Olomouci. *Časopis Matice moravské*, 37, 1913,
s. 372–397.

Bělina, Pavel – Hlavačka, Milan – Tinková, Daniela: *Velké dějiny zemí
Koruny české*, sv. XI.a, 1792–1860, kap. III, Revoluce a neoabsolutismus
(1848–1860). Praha, Litomyšl 2013.

Beránek, Karel a kol.: *Dějiny Univerzity Karlovy II. 1662–1802*. Praha 1996.

Břendová-Jařábková, Jana: *Snahy o obnovení moravské univerzity v 90. letech 19. století*. Olomouc 1972.

Burešová, Jana: Úsilí o obnovení univerzity v Olomouci ve druhé polovině 19. a na začátku 20. století, In: *Historická Olomouc XI, Sborník příspěvků*. Olomouc 1998, s. 153–160.

Cohen, Gary: *Vzdělání a střední třída v císařském Rakousku 1848–1918*. Praha 2022.

Daněk, Karel: Reichův návrh na obnovení olomoucké univerzity z roku 1864. *Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci*, 1967, č. 132, s. 8–11.

D'Elvert, Christian: *Gedenkblätter zu seinem 90. Geburtstage*. Brno 1893.

D'Elvert, Christian: *Geschichte der Studien-, Schul- u. Erziehungs-Anstalten in Mähren und Oesterr. Schlesien, insbesondere der olmützer Universität, in den neueren Zeiten*. Brünn 1858.

Engelbrecht, Helmut: *Geschichte des österreichischen Bildungswesens. Erziehung und Unterricht auf dem Boden Österreichs*. Band 3, Von der frühen Aufklärung bis zum Vormärz. Wien 1984; Band 4, Wien 1986.

Fasora, Lukáš – Hanuš, Jiří: *Mýty a tradice středoevropské univerzitní kultury*. Brno 2019.

Fasora, Lukáš – Pečínková, Anna – Stoklásková, Zdeňka: *Akademická věž ze slonoviny. Státní financování a autonomie vysokých škol 1849–1939*. Brno 2022.

Fiala, Jiří a kol.: *Univerzita v Olomouci (1573–2009)*. Olomouc 2009.

Fiala, Jiří a kol.: *Univerzita v Olomouci (1573–2013)*. Olomouc 2013.

Fiala Jiří a kol.: *Univerzita v Olomouci (1573–2023)*. Olomouc 2023.

Fiala, Jiří: První rektor olomoucké c. k. Františkovy univerzity byl i rektorem univerzity ve Vídni. *Žurnál UP*, 2015, s. 38.

Fiala, J. – Nováková, M.: *Moravský osvícenec Josef Vratislav Monse (1733–1793)*. Olomouc 2003.

Fiala, Jiří: Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860. *Žurnál UP*, 28. 1. 2005 – 14. 3. 2008, *passim*.

Fišer, Zdeněk: Milovník národa, který vzbudil nevděk. In: Jan, Libor – Drahoš, Zdeněk: *Osobnosti moravských dějin 1*. Brno 2006, s. 293–307.

Franta, Tomáš: Od jezuitů k dnešku. Výpravná kniha mapuje 450 let historie univerzity v Olomouci ve třech jazycích. *Žurnál Online*, zpravodajství z univerzity [online], dostupné z: <https://www.zurnal.upol.cz/nc/zprava/clanek/od-jezuitu-k-dnesku-vypravna-kniha-mapuje-450-let-historie-univerzity-v-olomouci-ve-trech-jazycich/>, vyhledáno 26. 1. 2024.

Gawrecká, Marie: Kam s ní? Snahy o zřízení nové německé univerzity v předlitavské části habsburské monarchie v poslanecké sněmovně Říšské rady v letech 1872–1875. *Slezský sborník: čtvrtletník pro vědy o společnosti*, 2019, 117(1), s. 23–41.

Gawrecki, Dan: Versuche um die Gründung einer Universität in Troppau im 19. und 20. Jahrhundert. In: Schübel, Elmar – Heppner, Harald (eds.): *Universitäten in Zeiten des Umbruchs. Fallstudien über das mittlere und östliche Europa im 20. Jahrhundert*. Wien – Berlin 2011.

Groh, Franz: *Chronik der Franzens-Universität in Olmütz*. Olmütz 1878.

Havránek, Jan a kol.: *Dějiny Univerzity Karlovy III. (1802–1918)*. Praha 1997.

Hlavačka, Milan a kol.: *České země v 19. století. Proměny společnosti v moderní době I*. Praha 2014.

Hrabová, Libuše: Dědictví staré univerzity. In: Pospíchal, M. a kol.: *Padesát let – Z dějin obnovené univerzity*. Olomouc, Vydavatelství Univerzity Palackého 1996, s. 15–28.

Jordán, František: První pokusy o obnovení zrušené univerzity v Olomouci na Moravě. In: *Sborník prací filozofické fakulty brněnské univerzity. Řada historická*, 29, 1980, s. 143–151.

Korhoň, Miloš – Vintrová, Tereza (eds.): *Chrám věd a múz: dějiny Vědecké knihovny v Olomouci*. Olomouc 2016.

Kouřil, Miloš: *Inventář k fondu Universita Olomouc (1576) 1640–1950, úvod*. Olomouc 1962.

Kovářová, Stanislava: Postavení a tituly profesorů na olomouckém lyceu (1782–1827). *Zprávy Vlastivědného muzea v Olomouci*, 1992, č. 268, s. 34–45.

Kovářová, Stanislava: Ke 190. výročí povýšení olomouckého vysokého učení na univerzitu. *Střední Morava*, 2017, č. 43, s. 76–81.

Kovářová, Stanislava: Studenti z Olomouce a okolí na staré olomoucké univerzitě (1827–1860). *Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci*, 1993, s. 129–136.

Kreisinger Komňacká, Háta a kol.: *Symbyly moudrosti. Třináct žezel olomoucké univerzity. – Symbols of Wisdom. Thirteen Maces of the University of Olomouc. 1573–2023*. Olomouc 2023.

Kristen, Zdeněk: Studium historie na vysokém učení v Olomouci do roku 1855. In: *Sborník VŠP v Olomouci, Historie III. – 1956*, s. 5–40.

Kubíček, Jaromír: *Dějiny žurnalistiky na Moravě: první století českých časopisů 1848–1948*. Brno 2013.

Kutnar, František: Studenstvo v politickém životě doby Bachova absolutismu. *Acta Universitatis Carolinae – Historica Universitatis Carolinae Pragensis*. 10, 1969, 1, s. 49–94.

Laut, A.: Studium na olomoucké univerzitě v 18. století. *Vychovatelské listy* 1934, s. 150, 154, 236–239, 305–308.

Lentze Hans: *Die Universitätsreform des Ministers Graf Leo Thun-Hohenstein*. Wien 1962.

Malíř, Jiří a kol.: *Biografický slovník poslanců moravského zemského sněmu v letech 1861–1918*. Brno 2012.

Malíř, Jiří – Řepa, Milan: Dějiny Moravy. Díl 3/2. Morava na cestě k občanské společnosti. *Vlastivěda moravská. Země a lid*. Nová řada, svazek 8. Brno–Praha 2018.

Malíř, Jiří: Jan Helcelet (1812–1876). Renesanční člověk se zásluhami o Matici moravskou. In: Malíř, Jiří – Jan, Libor – Chocholáč, Bronislav a kol.: *Osobnosti moravských dějin 2*. Brno 2019, s. 63–88.

Matoušek, M.: *Dr. Šimko, městský fyzik v Olomouci*, *Zprávy Vlastivědného ústavu v Olomouci*, 1964, č. 118, s. 16–18.

Motyčka, Lukáš – Opletalová, Veronika (eds.): *Literární procházky německou Olomoucí*. Olomouc 2012.

Navaříková, Pavla: *Historie matematiky na olomoucké univerzitě*. Diplomová práce, Katedra algebry a geometrie, Přírodovědecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci 2001.

Navrátil, Bohuslav: *Jezuité olomoučtí za protireformace: akty a listiny z let 1558–1619, I., 1558–1590*. Brno 1916.

Navrátil, Jan a kol.: *Kapitoly z dějin olomoucké univerzity 1573–1973*. Ostrava 1973.

Navrátil, Jan a kol.: *40 let univerzity Palackého*. Olomouc 1986.

Nešpor, Václav: *Dějiny univerzity olomoucké*. Olomouc 1947.

Nešpor, Václav: Soumrak olomoucké univerzity (1777–1778). *Vlastivědný věstník moravský*, 1946, č. 1, s. 128–143, 179–192.

Novotný, Miroslav a kol.: *Velké dějiny zemí Koruny české*, Tematická řada, Školství a vzdělanost, Praha 2020.

Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950, 16 Bände, Wien 1957–2022 (relevantní biografická hesla).

Pabian, Petr – Šima, Karel: *Ztracený Humboldtův ráj. Ideologie jednoty výzkumu a výuky ve vysokém školství*. Praha 2013.

Petráň, Josef: *Nástin dějin filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze (do roku 1948)*. Praha 1983.

Průvodci po Státním archivu v Brně. Brno 1954.

Prusek, Josef: Diáře rektorů olomoucké koleje a univerzity. *Střední Morava*, 2000, č. 11, s. 92–98; 12, 2001, s. 86–92; 13, 2001, s. 110–116; 14, 2002, s. 76–83, 19, 2004, s. 126–132.

Pumpřla, Václav: Snahy o zřízení české univerzity na Moravě. In: *Historická Olomouc XI, Sborník příspěvků*. Olomouc 1998, s. 145–152.

Radimský, Jiří: *Jezuité v Olomouci 1567–1773. Inventář*. Brno 1952.

Rákosník, Jakub – Spurný, Matěj – Štaif, Jiří: *Milníky moderních českých dějin. Krize konsenzu a legitimacy v letech 1848–1989*. Praha 2018.

Remeš, M.: *K dějinám medicínsko-chirurgického studia a staré nemocnice v Olomouci*. Časopis Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci, 1. oddíl duchovědný, roč. 49, 1936, s. 58.

Remeš, M.: *Z dějin olomoucké chirurgie do roku 1845*. Strojopis, Vědecká knihovna v Olomouci, sign. II 293.457.

Richter, František Xaver Johann: *Kurze Geschichte der Olmützer Universität und des Ursprungs der mährischen Gymnasien*. Olomouc 1841.

Rüegg, Walter (ed.): *Geschichte der Universität in Europa*. Band III. München 2004.

Sekyrková, Milada: *Univerzita jako úřad? Správní vývoj pražské univerzity od tereziánských reforem do roku 1950 a její písemnosti (s důrazem na období do roku 1850)*. Praha 2020.

Surman, Jan: *Universities in Imperial Austria, 1848–1918. A Social History of a Multilingual Space*. Purdue University Pres. 2019.

Szőgi, L.: Die aus Ungarn, Siebenbürgen und Kroatien gebürtigen Studenten an der Universität von Olmütz 1576–1850. In: *Historická Olomouc XI*, Olomouc 1998, s. 23–30.

Šantavý, František – Hošek, Emil: *Organizace, pečeti a insignie olomoucké univerzity v letech 1573/1973*. Olomouc 1980.

Šimko, Vladislav: *Dr. Ján Teofil Šimko, lekár a diétolog prvej polovice 19. storočia*, Časopis lékařů českých 107, 1968, 28. 6. 1968, s. 824–826.

Šimková, Ema: *Život a osobnost Bedy Dudíka (1815–1890) pohledem jeho deníků*. Olomouc 2018.

Šotola, Jaroslav: Zrušení jezuitského řádu a olomoucká univerzita. In: *Historica, Acta Universitatis Palackianae Olomucensis, Fac. phil., Sborník prací historických*, 31, 2002, s. 165–178.

Štaif, Jiří: *Modernizace na pokračování. Společnost v českých zemích (1770–1918)*. Praha 2020.

Štěpán, Jan: Olomoucký zlatník David, autor žezla filozofické fakulty olomoucké univerzity. In: *Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci*. Olomouc, Státní okresní archiv v Olomouci 10 (29), (2001 [vyd. 2002]), s. 135–143.

Tinková, Daniela: *Osvícenství v českých zemích I. Formování moderního státu (1740–1792)*. Praha 2022.

Tomášková, Ema: Beda Dudík OSB doktorandem v Olomouci. In: *Historica Olomucensia* 40, 2011, s. 95–108.

Trapl, Miloslav: Olomoucká univerzita v prvním (vzestupném) období revoluce 1848. In: *Sborník VŠP v Olomouci, Historie IV.*, 1957, s. 5–54.

Trapl, Miloslav: Olomoucká univerzita v době počínajícího odlivu revoluce od června do konce října 1848. II. část. In: *Sborník VŠP v Olomouci, Historie V.*, 1958, s. 5–31.

Trapl, Miloslav: Olomoucká univerzita v období nástupu reakce (listopad 1848 – konec roku 1849). In: *Acta UP – Historica* 2. Praha 1961, s. 5–54.

Trapl, Miloš: Ve víru revoluce. In: *Dějiny Olomouce 1*. Olomouc 2009.

Traub, Hugo: Z dějin univerzity moravské. *Český časopis historický*, 1918, č. 24, s. 210.

Uhrová-Vávrová, Olga: *Listář olomoucké univerzity 1566–1946*. Olomouc 1947.

Viktořík, Michael: *Táborová pevnost Olomouc. Modernizace olomoucké pevnosti v 19. století*. České Budějovice 2011.

Wondrák, Eduard: K dvoustému výročí založení nemocnice v Olomouci. In: *Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci*. Státní okresní archiv v Olomouci (1986 [vyd. 1987]), s. 161–171.

Wondrák, Eduard: Olomoucký městský fyzik J. G. Schimko – Osud a dílo pozoruhodného lékaře v polovině 19. století, In: *Okresní archiv v Olomouci*, Státní okresní archiv v Olomouci (1987 [vyd. 1988]), s. 91–101.

Wondrák, Eduard: Z historie radostí a strastí olomoucké univerzity. In: *Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci*, Státní okresní archiv v Olomouci (1994 [vyd. 1995]), s. 218–230.

Wondrák, Eduard – Sajner, Josef: Z historie moravských chirurgů, ranhojičů a lazebníků. *Vlastivědný věstník moravský*, roč. 41, č. 3 (1989), s. 342–351.

Wondrák, Eduard: Grémium olomouckých chirurgů (1786–1873). In: *Ročenka Státního okresního archivu v Olomouci*. Státní okresní archiv v Olomouci (1988 [vyd. 1989]), s. 147–158.

Wurzbach, Constantin Ritter von Tannenberg: *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*. 60 Bände, Wien 1856–1891 (relevantní biografická hesla).

Z dějin olomoucké univerzity. Olomouc 1973.

Zimprich, Richard: *Die Professoren der k. k. Franzensuniversität zu Olmütz (1828–1855)*. Steinheim am Main 1962.

Zimprich, Richard: *Zur Geschichte des k. k. Lyzeums in Olmütz. (Professoren und Angestellte)*. Steinheim am Main 1965.

Zimprich, Richard: *Olmütz als deutsche Hochschulstadt in Mähren*. Esslingen am Neckar 1974.

142 ▲ Album von Olmütz. – Das Rathhaus in Olmütz (*Radnice v Olomouci*). Po 14. 10. 1848 – před 5. 5. 1849, kolorovaná litografie, kreslil Felix Philipp Kanitz (1829–1904), litografoval Franz Xaver Josef Sandmann (1805–1856), vytiskl Johann Rauh (1803–1863, Vídeň), vydal Eduard Hölzel (1817–1885). Olomouc. Rozměry: 13,7 × 9,3 cm. Vlastivědné muzeum v Olomouci, inv. č. O 2006.

